

Diabetische voet

Vorbereiding

- Let steeds op links-rechts verschillen tijdens het onderzoek.
- Laat de patiënt voeten en onderbenen ontbloten.

Klaarleggen materialen

- stemvork 128 Hz
- 10 gram Semmes-Weinstein monofilament

Toelichting

Inspectie

- Laat de patiënt zo mogelijk staan in lichte spreidstand, inspecteer:
 - stand van de voet: dwarsgewelf, mediale gewelf (holvoet/platvoet/doorgezakte voet)
 - vorm en stand van de tenen (klauwtenen/hamertenen, hallux valgus/rigidus)
- Inspecteer de weke delen:
 - huid: zwelling, verkleuring, atrofie, temperatuur, littekens, drukplekken, eelt- en callus-vorming, clavi, wonden/ulcera
 - nagels: verkleuring (schimmelinfectie), ingroeien
 - spiercontouren: links / rechts verschillen

Bewegingsonderzoek, liggend, passief, vergelijk links en rechts

- Laat de patiënt op de rug te gaan liggen, met de enkels en de voeten over de rand.
- Dorsaalflexie > plantairflexie (bovenste spronggewricht): 20-0-50°
 - Fixeer met de ene hand de enkel boven het gewricht en:
 - omvat met de andere hand de hiel (calcaneus), duw met de onderarm de voet naar dorsaal
 - omvat daarna met deze hand dorsaal de middenvoet, duw de middenvoet naar plantair.
- Varus > valgus (onderste spronggewricht: 5-0-5°
 - Fixeer met de ene hand de enkel op het bovenste spronggewricht en:
 - omvat met de andere hand de hiel (calcaneus), maak de varus beweging
 - maak daarna de valgus beweging.

Diabetische voet

Toelichting

- Flexie > extensie tenen (metatarsofalangeale gewrichten): dig 1 45-0-30°
 - Fixeer met de ene duim en wijsvinger de proximale basis van het te onderzoeken gewricht, omvat met de andere duim en wijsvinger het te onderzoeken gewicht distaal:
 - beweeg in flexie richting
 - daarna in extensie richting

Palpatie van de arteriële pulsaties

- Palpeer aan de achterzijde van de mediale malleolus de a. tibialis posterior.
- Palpeer op de voetrug de a. dorsalis pedis.
- Afwezigheid van pulsaties is afwijkend: bepaal EAI.

Testen

Test voor platvoet (Hubscher)

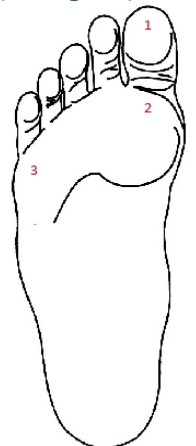
Laat patiënt in lichte spreidstand staan op blote voeten; pak dig 1 vast met duim en hand en dorsaalflecteer het MTP-1 gewricht > herstelt het met lengtegewelf: soepele pes planum = negatieve test

Test voor protectieve sensibiliteit met monofilament

- Test eerst op arm of hand, zodat patiënt herkent wat te kunnen voelen.
- Laat patiënt ogen dicht doen.
- Vraag patiënt aan te geven als monofilament gevoeld wordt en zet het monofilament 2x echt en 1x alsof in afwisselende volgorde, naast eeltvorming, op de locatie (zie figuur)
 1. onder de top van dig 1
 2. onder het MTP gewricht van dig 1
 3. onder het MTP gewricht van dig 5
- Herhaal procedure bij andere voet.
- > 1 foutief antwoord per locatie is afwijkend

Test voor diepere gevoel met stemvork

- Sla stemvork aan en test eerst op de arm, zodat patiënt herkent wat te kunnen voelen.
- Laat patiënt ogen dicht doen.
- Test stemvork bovenop het IP gewricht dig 1.
- Herhaal procedure bij andere voet.
- < minder dan 10 seconden de trilling voelen is afwijkend.

Diabetische voet

Nazorg

Voorlichten

- Beleid volgens bevindingen.
- Advies voor goed passend schoeisel.
- Verwijzing naar “Ik wil mijn voeten goed verzorgen bij diabetes” op Thuisarts.nl.
- Verwijzing zo nodig of controle afspraak.

Literatuur

- De Jongh TOH, et al. Fysische diagnostiek. Houten: Bohn, Stafleu van Loghum, 2015.
- www.nhg.org of www.haweb.nl : Instructiefilms.
- Rutten GEHM, De Grauw WJC, Nijpels G, e.a. NHG-Standaard Diabetes mellitus type 2 (derde herziening). Huisarts Wet 2013;56(10):512-525.